

СХВАЛЕНО

на засіданні педагогічної ради
Довгівської СЗОШ І – ІІ ступенів
Протокол від 31.08.2022 р. № 1
Голова педагогічної ради, директор
 Б.М. Ковальська

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор Довгівської СЗОШ І – ІІ ст.

 Б.М. Ковальська
31.08.2022р.

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА
Довгівської СЗОШ І – ІІ ступенів
для І- 4 класів

Загальні положення Освітньої програми початкової освіти для 1 – 4 класів Довгівської СЗОШ І – ІІ ступенів

Вступ

Освітня програма Довгівської СЗОШ І – ІІ ступенів для 1 - 4 класів (початкова освіта) розроблена відповідно до Законів України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року (схвалено розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14.12.2016 № 988-р, Державного стандарту початкової освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21.02.2018 №87(у редакції постанови Кабінету Міністрів України 24.07.2019 № 688) (у 1–4 класах), на основі Типової освітньої програми закладів для загальної середньої освіти під керівництвом Шияна Р.Б., затвердженої рішенням Колегії Міністрів освіти і науки України від 22.02.2018 р., наказом Міністерства освіти і науки України № 268 від 21.03.2018, №1273 від 08.10.2019 року.

Освітня програма закладу, що реалізується в 1-2 класах, сформована на основі Типової освітньої програми, розробленої під керівництвом Шияна Р.Б., затвердженої наказом МОН України від 08.10.2019 №1272 «Про затвердження типових освітніх та навчальних програм для 1-2-х класів закладів загальної середньої освіти», у 3-4 класах – програма, сформована на основі освітньої програми, розробленої під керівництвом Шияна Р.Б., затвердженої наказом МОН України від 08.10.2019 №1273 «Про затвердження типових освітніх та навчальних програм для 3-4-х класів закладів загальної середньої освіти». Освітня програма окреслює рекомендовані підходи до планування й організації закладом початкової освіти єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення учнями *обов'язкових результатів навчання*, визначених Державним стандартом початкової освіти.

Освітня програма початкової освіти Довгівської СЗОШ І – ІІ ступенів далі – Освітня програма - ОП) окреслює підходи до планування й організації закладом початкової освіти єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення учнями *обов'язкових результатів навчання*, визначених Державним стандартом початкової освіти.

Освітня програма визначає:

- загальний обсяг навчального навантаження та очікувані результати навчання здобувачів освіти, подані в рамках освітніх галузей;
- перелік та пропонований зміст освітніх галузей, укладений за змістовими лініями;
- орієнтовну тривалість і можливі взаємозв'язки освітніх галузей, предметів, дисциплін тощо, зокрема їхньої інтеграції, а також логічної послідовності їхнього вивчення;
- рекомендовані форми організації освітнього процесу та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти;
- вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за цією програмою.

загальний обсяг навчального навантаження та орієнтовна тривалість і можливі взаємозв'язки освітніх галузей, предметів, дисциплін

Обсяг навчального навантаження для учнів 1-2-х класів: для 1-х класів – 805 годин/навчальний рік, для 2-х класів – 875 годин/навчальний рік. Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслено у навчальних планах закладу (див. Додаток 1).

Відповідно до Державного стандарту початкової освіти (2018), типових освітніх програм навчальний план освітньої програми закладу на 2022-2023 навчальний рік складається за **Типовими навчальними планами для початкової школи з навчанням українською мовою:**

- Для 1-2-х класів – за *Типовим навчальним планом освітньої програми, розробленої під керівництвом Шияна Р.Б., затвердженої наказом МОН України від 08.10.2019 №1272 «Про затвердження типових освітніх та навчальних програм для 1-2-х класів закладів загальної середньої освіти».*
- Для 3-4 класів – за *Типовим навчальним планом освітньої програми, розробленої під керівництвом Шияна Р.Б., затвердженої наказом МОН України від 08.10.2019 №1273 «Про затвердження типових освітніх та навчальних програм для 3-4-х класів закладів загальної середньої освіти».*

Навчальні плани містять інваріантну складову, сформовану на державному рівні, обов'язкову для всіх закладів загальної середньої освіти незалежно від їх підпорядкування і форм власності, та варіативну, в якій передбачено додаткові години на вивчення предметів інваріантної складової, курси за вибором, індивідуальні та групові заняття, консультації. Повноцінність початкової освіти забезпечується реалізацією як інваріантної, так і варіативної складових, які в обов'язковому порядку фінансуються з відповідних бюджетів.

Інформатична освітня галузь вивчається як окремий навчальний предмет 1 годину на тиждень, при цьому у викладанні інформатики передбачено дотримання теми, що вивчається протягом місяця.

Перелік та пропонований зміст освітніх галузей

Освітню програму укладено за такими освітніми галузями:

Мовно-літературна, зокрема:

Рідномовна освіта (українська мова та література; мови та літератури корінних народів та національних меншин) (МОВ¹)

Іншомовна освіта (ІНО)

Математична (МАО)

Природнича (ПРО)

Технологічна (ТЕО)

Інформатична (ІФО)

Соціальна і здоров'язбережувальна (СЗО)

Громадянська та історична (ГІО)

Мистецька (МІО)

Фізкультурна (ФІО)

Очікувані результати навчання здобувачів освіти

Результати навчання повинні робити внесок у формування ключових компетентностей учнів.

№ з/п	Ключові компетентності	Компоненти
1.	Вільне володіння державною мовою	Уміє: усно і письмово висловлювати свої думки, почуття, чітко та аргументовано пояснювати факти, а також любов до читання, відчуття краси слова, усвідомлення ролі мови для ефективного спілкування та культурного самовираження; готовий вживати українську мову як рідну в різних життєвих ситуаціях.
2.	Спілкування іноземними мовами	Розуміє: прості висловлювання іноземною мовою, спілкується нею у відповідних ситуаціях, оволодіває навичками міжкультурного спілкування.
3.	Математична компетентність	Уміє: виявляти прості математичні залежності в навколишньому світі, моделює процеси та ситуації із застосуванням математичних відношень та вимірювань, усвідомлює ролі математичних знань та вмінь в особистому і суспільному житті людини.
4.	Компетентності у галузі природничих наук, техніки, технологій	Уміє: пропонувати нові ідеї, прагне до пошуку та допитливості, самотійно чи в групі спостерігає та досліджує, формулює припущення і робить висновки на основі проведених дослідів, прагне пізнавати себе і навколишній світ шляхом спостереження та дослідження.
5.	Інноваційність	Учень/учениця відкритий до нових ідей, ініціює зміни у близькому середовищі (клас, школа, громада тощо), забезпечує подальшу здатність успішно навчатися, відчуває себе частиною спільноти і бере участь у справах громади.
6.	Екологічна компетентність	Усвідомлює основи екологічного природокористування, дотримується правил природоохоронної поведінки, осадного використання природних ресурсів, розуміє важливість збереження природи для сталого розвитку суспільства. Розуміє взаємозв'язок людини й навколишнього середовища.

Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті початкової освіти, визначено завдання, які має реалізувати вчитель у рамках кожної галузі. Результати навчання повинні робити внесок у формування ключових компетентностей учнів, окреслених освітньою програмою.

Такі ключові компетентності, як уміння вчитися, ініціативність і підприємливість, екологічна грамотність і здоровий спосіб життя, соціальна та громадянська компетентності можуть формуватися відразу засобами усіх предметів. Виокремлення в навчальних програмах таких наскрізних ліній ключових компетентностей як «Екологічна безпека й сталий розвиток»,

«Громадянська відповідальність», «Здоров'я і безпека», «Підприємливість і фінансова грамотність» спрямоване на формування в учнів здатності застосовувати знання й уміння у реальних життєвих ситуаціях.

Необхідною умовою формування компетентностей є діяльнісна спрямованість навчання, яка передбачає постійне включення учнів до різних видів педагогічно доцільної активної навчально-пізнавальної діяльності, а також практична його спрямованість. Доцільно не лише показувати виникнення факту із практичної ситуації, а й по можливості перевіряти його на практиці й встановлювати причинно-наслідкові зв'язки. Формування ключових компетентностей сприяє встановленню та реалізації в освітньому процесі міжпредметних і внутрішньо-предметних зв'язків, а саме: змістово-інформаційних, операційно-діяльнісних і організаційно-методичних. Їх використання посилює пізнавальний інтерес учнів до навчання і підвищує рівень їхньої загальної культури, створює умови для систематизації навчального матеріалу і формування наукового світогляду. Учні набувають досвіду застосування знань на практиці та перенесення їх в новій ситуації.

Вимоги до осіб, які можуть розпочинати здобуття початкової освіти

Початкова освіта здобувається, як правило, з шести років. Діти, яким на 1 вересня поточного навчального року виповнилося сім років, повинні розпочинати здобуття початкової освіти цього ж навчального року. Діти, яким на 1 вересня поточного навчального року не виповнилося шести років, можуть розпочинати здобуття початкової освіти цього ж навчального року за бажанням батьків або осіб, які їх замінюють, якщо їм виповниться шість років до 1 грудня поточного року. Особи з особливими освітніми потребами можуть розпочинати здобуття початкової освіти з іншого віку.

Форми організації освітнього процесу

- Очна (денна) з використанням різних типів уроків та навчально-практичних занять;
- індивідуальна.

Навчальний день у 1-4 класах Нової української школи розпочинається ранковими зустрічами, метою яких є створення психологічно комфортної атмосфери в класному колективі та формування в учнів мотивації до навчальної діяльності. На ранкову зустріч відводяться перші 15-25 хвилин навчального дня. Основними формами організації освітнього процесу в початкових класах є різні типи уроку, а також екскурсії, віртуальні подорожі, спектаклі, квести, дослідницькі, інформаційні та мистецькі проекти, сюжетно-рольові ігри, інсценізації, моделювання, ситуаційні вправи, які вчитель організує у межах уроку або в позаурочний час.

Учні 3 класу розпочинають другий цикл початкової освіти. Він передбачає інтегративно-предметну основу організації освітнього процесу зі зменшенням у ньому частки ігрових методів відносно проблемно-пошукових, дослідницьких та інших методів навчання. Ця особливість зумовлює певні організаційні зміни та вибір таких методик, які створюють для учня ситуацію самостійного вибору, внаслідок

відповідальності й ініціативності, критичної оцінки й сміливості у прийнятті рішень, здатності в команді вирішувати проблеми. Відповідно основними видами діяльності учнів мають бути дослідницька, пошукова, творча тощо. Ігрову діяльність пропонується організовувати для проведення дидактичних, ділових ігор, ігор-стратегій тощо.

Форми організації освітнього процесу можуть уточнюватись та розширюватись у змісті окремих предметів за умови виконання державних вимог Державного стандарту та окремих предметів протягом навчального року.

Вибір форм і методів навчання вчителів визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

Опис та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти

Система внутрішнього забезпечення якості освіти складається з наступних компонентів:

- кадрове забезпечення освітньої діяльності початкових класів: освітній процес в 1-4-х класах у 2022-2023 навчальному році забезпечує 7 педагогічних працівників. Підвищення кваліфікації педагогічних працівників (форма проходження на вибір учителя) – не менше 150 годин здійснюється протягом 5 років, атестація – 1 раз на 5 років, добровільна сертифікація – 1 раз на 3 роки;
- навчально-методичне забезпечення освітньої діяльності початкових класів;
- матеріально-технічне забезпечення освітньої діяльності початкових класів;
- якість проведення навчальних занять;
- моніторинг досягнення учнями початкових класів результатів навчання (компетентностей).

Завдання системи внутрішнього забезпечення якості освіти початкових класів:

- оновлення методичної бази освітньої діяльності;
- контроль за виконанням навчальних планів та освітньої програми, якістю знань, умінь і навичок учнів, розробка рекомендацій щодо їх покращення;
- моніторинг та оптимізація соціально-психологічного середовища закладу освіти;
- створення необхідних умов для підвищення фахового кваліфікаційного рівня педагогічних працівників початкових класів;
- дотримання академічної доброчесності учасниками освітнього процесу.

Контроль і оцінювання навчальних досягнень

Контроль і оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти здійснюється на суб'єктних засадах, що передбачає систематичне відстеження їхнього індивідуального розвитку у процесі навчання. За цих умов контрольооцінювальна діяльність набуває для здобувачів формуального характеру. Контроль спрямований на пошук ефективних шляхів поступу кожного здобувача у навчанні, а визначення особистих результатів здобувачів не передбачає порівняння із досягненнями інших і не підлягає статистичному обліку з боку адміністративних органів.

Упродовж навчання в початковій школі здобувачі освіти опановують

способи самоконтролю, саморефлексії і самооцінювання, що сприяє вихованню відповідальності, розвитку інтересу, своєчасному виявленню прогалин у знаннях, уміннях, навичках та їх корекції.

Навчальні досягнення здобувачів у 1-2-х класах підлягають вербальному, формувальному оцінюванню, у 3-4-х класах застосовується формувальне і підсумкове за рівнями навчальних досягнень оцінювання.

Формувальне оцінювання має на меті: підтримати навчальний розвиток дітей; вибудовувати індивідуальну траєкторію їхнього розвитку; діагностувати досягнення на кожному з етапів процесу навчання; вчасно виявляти проблеми й запобігати їх настанню; аналізувати хід реалізації навчальної програми й ухвалювати рішення щодо корегування програми і методів навчання відповідно до індивідуальних потреб дитини; мотивувати прагнення здобути максимально можливі результати; виховувати ціннісні якості особистості, бажання навчатися, не боятися помилок, переконання у власних можливостях і здібностях (до листів МОНУ від 18.05.2018 № 2.2.- 1250, від 21.05.2018 № 2.2.-1255 «Методичні рекомендації щодо формувального оцінювання учнів 1 класу», наказів МОНУ від 27.08.2019 №1154 «Про затвердження методичних рекомендацій щодо оцінювання учнів другого класу», від 16.09.2020 №1146 «Про затвердження методичних рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання учнів третіх і четвертих класів Нової української школи»).

Підсумкове оцінювання передбачає зіставлення навчальних досягнень здобувачів з очікуваними результатами навчання, визначеними освітньою програмою.

Формувальне оцінювання здійснюють з метою отримання інформації про досягнення учнів задля прийняття рішень про наступні кроки в навчанні як учителем, так і учнем. Формувальне оцінювання здійснюється шляхом:

- постійного педагогічного спостереження учителя за навчальною та іншими видами діяльності учнів та коментарів самого учня, інших учнів, учителя;
- застосування різних прийомів отримання зворотного зв'язку щодо сприйняття, розуміння, застосування учнями навчального матеріалу;
- визначення динаміки нарощування якісних показників результатів навчання у поточній навчальній діяльності;
- поточного аналізу змістового накопичення учнівського портфоліо, самооцінювання та взаємооцінювання результатів навчання учнів; співбесід із батьками учнів задля врахування їх думки щодо особистісного розвитку та соціалізації тощо.

Оцінювання особистих досягнень учня відбувається вербально відповідно до шкали оцінювання у свідоцтві досягнень: має значні успіхи; демонструє помітний прогрес; досягає результату з допомогою вчителя; потребує значної уваги і допомоги.

Вербальні оцінки (1-4-і класи) та рівневі (3-4-і класи) особистісних досягнень фіксуються двічі на рік у свідоцтві досягнень, зокрема у грудні (I семестр) та травні (II семестр, рік).

Здобувачі початкової освіти походять державну підсумкову атестацію, яка здійснюється лише з метою моніторингу якості освітньої діяльності закладу освіти або якості освіти.

З метою неперервного відстеження результатів початкової освіти, їх

прогнозування та коригування проводяться діагностувальні роботи, аналіз яких дає можливість відстежувати стан реалізації цілей початкової освіти та вчасно приймати необхідні педагогічні рішення.

Навчальний план
Довгівської СЗОШ І – ІІ ступенів
на основі типової освітньої програми,
розробленої під керівництвом Шияна Р.Б. Цикл І (1-2 класи)
на 2022 – 2023 навчальний рік

Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень у класах		
	І	ІІ	Разом
Українська мова	5+1	5	10
Іноземна мова	2	3	5
Математика	3	3+1	6
Я досліджую світ*	7	8	15
Мистецтво**	2	2	4
Фізична культура ***	3	3	6
Усього	19+3	21+3	40+6
Гранично допустиме тижнєве навчальне навантаження на учня	20	22	42
Сумарна кількість навчальних годин інваріантної і варіативної складових, що фінансується з бюджету (без урахування поділу класів на групи)	23	25	48

Директор школи:

Б.М. Ковальська

Навчальний план
Довгівської СЗОШ І – ІІ ступенів
на основі типової освітньої програми,
розробленої під керівництвом Шияна Р.Б. Цикл ІІ (3-4 класи)
на 2022 – 2023 навчальний рік

Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень у класах		
	3	4	Разом
Українська мова	5	5	10
Іноземна мова	3	3	6
Математика	4+1	4+1	8
Я досліджую світ*	7	7	14
Інформатика	1	1	2
Мистецтво**	2	2	4
Фізична культура ***	3	3	6
Усього	22+3	22+3	44+6
Гранично допустиме тижневе навчальне навантаження на учня	23	23	46
Сумарна кількість навчальних годин інваріантної і варіативної складових, що фінансується з бюджету (без урахування поділу класів на групи)	26	26	52

Директор школи:

Б.М. Ковальська